

Nadat in de repressieperiode de leiding van de oorlogsorde en van het Algemeen Vlaams Geneesheren Verbond (AVGV) veroordeeld was bleef het AVGV verweesd achter. Dr. G. Renson en Dr. Robert ("Max") Roosens legden dan de basis van de heropstanding van een Vlaamse artsenvereniging, wat toen niet vanzelfsprekend was. Om opportunistische redenen, en uit voorzorg, werd het AVGV omgedoopt tot VVGB. Op 2 september 1945 werd de Vereniging der Vlaamse Geneesheren van België (VVGB) als nieuwe beroepsvereniging gesticht.

Met de omfioerste steun van rector magnificus van de Leuvense universiteit, Mgr Van Waeyenberghe, werd prof J. Schockaert voorzitter van de nieuwe vereniging, nadat eerder prof. E. Haven had bedankt. Hij was echter niet opgewassen tegen persoonlijke aanvallen en chantage en nam reeds na één dag ontslag. Leon Elaut, die nooit om een gedurfd woord verlegen was sprak van "een jong, zogezegd Vlaams professor uit Leuven, voorbeeld der traditionele lafheid en academische braafheid". De Gentse prof Frans Fransen, die ook al het voorzitterschap van het nieuwe Ijzerbedevaartkomitee had opgenomen, heeft in die repressietijd de vrijwel onmogelijke moed kunnen opbrengen om het voorzitterschap van het nieuw opgericht verbond waar te nemen, en met zijn groot moreel gezag het schip drijvende te houden. Hij bleef 8 jaar voorzitter. Hij zag als taken voor de Vlaamse geneesheren:

- *het bewaren van de eigen aard, ook in de geneeskunde;*
- *onze rol als wereldburgers voornamelijk in samenwerking met Nederland met als motto: niet scheiden, maar onderscheiden;*
- *cultuur brengen en als het kan cultuur scheppen.*

De VVGB was geen federatie meer van lokale kringen, maar een personenvereniging, met individuele leden. Het was vooral secretaris Max Roosens die de vereniging gedurende 15 jaar op nieuwe paden leidde. Hij had de tekenen des tijds begrepen en de veranderingen die zich in het artsenkorps aftekenden voorzien. Hij stichtte achtereenvolgens de Onderlinge Ziekenkas (1953), het Algemeen Syndicaat der Geneesheren van België (ASGB) in 1954, en de Voorzorgskas der Geneesheren. Hij was ook de ontwerper en de bezieler van het ledenblad "Periodiek", waarvan het eerste nummer verscheen in maart 1946.

In 1958 werd de naam van de vereniging VVGB omgezet in de kernachtige en nog steeds bestaande benaming "**VGV**" (Vlaams Geneesherenverbond), met als doel: *een Vlaamse vereniging te zijn die deelneemt aan de ontvoogdingsstrijd van zijn gemeenschap in het algemeen en van het medisch korps in het bijzonder; die initiatieven neemt tot oprichting en samenbundeling van Vlaamse Medisch-Wetenschappelijke verenigingen en streeft naar een herstructurering van het medisch korps in een Vlaams en een Franstalig verbond met centraal bestuur.*

In de crisis-sfeer van de jaren 1964-1970 geraakte het VGV tijdelijk verstrikt in de rivaliteiten tussen de nieuwe artsensyndicaten de Syndicale Kamers (syndicaat "Wynen") en het ASGB (syndicaat "De Brabanter"). Na de St-Jansakkoorden, met nieuwe regelingen tussen de staat (RIZIV) en het artsenkorps, wordt de binding ASGB – VVGB ongedaan gemaakt en kwam er dus het VGV. Nu kunnen ook leden van het Syndicaat Wynen toetreden, en bij die nieuwkomers zullen er twee voorzitter van het VGV worden (Noel Van Strijthem en Raymond Lenaerts).

Met Dr. Jef Janssen als voorzitter van 1965-1969, die zich zelf de zogenaamde “overgangspaus” noemde zette Robert de Beule, als toenmalig secretaris, zich aan het werk om het VGV te herstructureren met aangepaste doelstellingen en nieuwe methodes om van het VGV te maken wat het zijn moet en zijn opperste bestaansredenen is, namelijk de vereniging zijn van alle Nederlandstalige artsen in België, bewust van de plaats die hen toekomt in dit land, te midden van de Vlaamse volksgemeenschap, buiten alle godsdienstige, filosofische, politieke en syndicale opvattingen, en strevend naar een steeds hoger ethisch, cultureel en wetenschappelijk niveau.

De nieuwe statuten werden goedgekeurd op een vergadering in het kasteel van Ham te Steenokkerzeel op 25 oktober 1970, het jaar ook dat Rob de Beule voor de eerste maal het voorzitterschap op zich zou nemen. Met die nieuwe statuten werd de behartiging van de beroepsbelangen overgelaten aan de nieuw opgerichte artsensyndicaten, werd het VGV als wettelijke beroepsvereniging ontbonden en werd het een VZW die dé socio-culturele vereniging van de Vlaamse artsen wil zijn.

Robert de Beule richtte in 1960 het Vlaams Aktiekomitee voor Volksgezondheid (VAKV) op, met o.a. de belangrijke enquête door de studiegroep Mens en Ruimte over de “Taaltoestand in de Brusselse Ziekenhuizen”. Hij ijverde voor de totale vernederlandsing van de geneeskunde in Vlaanderen, en lag mee aan de basis van omvormingen in die zin bij het Rode Kruis, de erkenningscommissies en andere instanties.

In 1974 werd Rob de Beule opgevolgd door Dr. Robrecht Vermeulen. Hij bestendigde de band met, en was de schakel tussen de Van Helmontgilde en het VGV voor de geneesheren uit Vlaams-Brabant en Brussel. Het is de verdienste geweest van deze nuchtere pragmaticus, maar scherpzinnige analist, een duidelijk standpunt te formuleren inzake het gebruik van het Nederlands in de medische faculteiten en gelijklopend daarmee het onoordeelkundig gebruik van het Engels in het curriculum. Hij is al sedert de Egmontperiode de “bestendig afgevaardigde” van het VGV in het OVV (Overlegcentrum van Vlaamse Verenigingen), waarvan hij trouwens sinds 2011 de voorzitter is. Hij stond en staat nog steeds op de bres voor de Vlaamse patiënt in de Brusselse openbare ziekenhuizen en voor de toepassing van de wettelijke vertegenwoordiging van Nederlandstalige artsen en verpleegkundigen.

Na hem heeft Dr. Walter Arousseau in 1978-1982 er voor gezorgd de hernieuwde doelstellingen en werkwijze van de vereniging te concretiseren. Niets was hem teveel om het Vlaamse land af te reizen om het VGV te propageren. Dank zij zijn inspanningen stijgt het ledenaantal tot het historisch record van 1300.

Hij werd in 1982 opgevolgd door Dr. Noel Van Strijthem die evenals als de latere voorzitter Raymond Lenaerts tot het VGV toegetreden was nadat de syndicale binding VVGB - ASGB opgeheven was. In 1982 wordt Noel Van Strijthem voorzitter en richt het O.V.A. (Overlegcentrum van Vlaamse Artsen) op om de scheiding in het Vlaamse artsenkorps te overbruggen. De geesten waren er niet rijp voor: zolang het gezondheidsbeleid in ons land Federaal (Belgisch) blijft is een toenadering tussen beide artsensyndicaten in Vlaanderen nog niet mogelijk. Zijn toespraak als oud-voorzitter op de viering 65 jaar VGV in 1987 is een pareltje, terug te vinden in het november-december nummer van “Periodiek” (1987 – 42ste jaargang).

Van 1986 tot 1992 is Dr. de Beule opnieuw voorzitter en hij neemt ook het leeuwenandeel van de bijdragen in “Periodiek” voor zijn rekening. Dit is de periode van heugelijke lustrumvieringen (VGV 65, 70 en 75 jaar) met grootse academische zittingen, opgeluisterd met hoogstaande muziekkuitvoeringen. Daarbij ook een periode van belangrijke museumreizen (Villa Hügel in Essen, Amsterdam, Haarlem) en medische-cultuurreizen (China, Zuid-Afrika, Tibet, Peru).

Op 14 september 1989 organiseert het VGV een persconferentie over de Sociale Zekerheid in de lokalen van de Voorzorgskas te Brussel, onder de titel: "Waalse zieken duurder dan Vlaamse", samen met de Vereniging van Vlaamse Ziekenfondsen. Op deze historische persconferentie bond het VGV de kat de bel aan. Voor het eerst werd met degelijk cijfermateriaal aangetoond dat er een aanzienlijk verschil was in medische consumptie tussen Noord en Zuid in de klinische biologie, de radiologie, de invaliditeit en de beroepsziekten. De enorme geldstromen van Vlaanderen naar Wallonië werden met overrompend cijfermateriaal aangetoond. Dit was het begin van de discussie over de transfers, die sindsdien niet meer van het politieke toneel verdwenen is.

In 1992, bij het 70-jarig bestaan van het VGV wordt een jubileumnummer van Periodiek uitgegeven met een summier historiek tot aan de tweede wereldoorlog. Voor de periode na 1945 worden enkele markante figuren uit het VGV belicht, en krijgen belangrijke gebeurtenissen van de VGV-werking aandacht. De hoogtepunten van VGV-cultuur en de verre buitenlandse cultuurreizen komen ruimschoots aan bod.

Jan Gyselincx is hoofdredacteur Periodiek van 1972 tot 2006.

Tijdens het voorzitterschap van Dr. Raymond Lenaerts (1992-1996) werd vooral aandacht geschonken aan 2 problemen. In de eerste plaats begon het VGV zich te bezinnen over een eigen gezondheidsbeleid in Vlaanderen. Dit gaf aanleiding tot de oprichting in de schoot van het VGV van enkele actieve werkgroepen en dat resulteerde op zijn beurt in jaarvergaderingen en studiedagen over de invulling van ons eigen gezondheidsbeleid. Een tweede zorg van het VGV was: welke toekomst heeft het VGV en hoe zal het VGV verder evolueren?

In de schoot van het VGV en onder impuls van vooral Dr. K. Seghers, samen met Dr. R. de Beule en prof E. Ponette, wordt op 27/02/1993 de "Koepel van Vlaamse Medisch-Wetenschappelijke Verenigingen" (VMWV) gesticht.

6/12/1995: Persconferentie te Brussel met aankondiging van de oprichting van het Aktiekomité Vlaamse Sociale Zekerheid(AK-VSZ). Een initiatief van het OVV, maar onder impuls van het VGV. Prof Eric Ponette en Gui Celen, bestuursleden VGV, maken deel uit van de leiding van het "Aktiekomitee Vlaamse Sociale Zekerheid" en zorgden voor een innige band met het VGV.

Voorzitterschap prof Eric Ponette (1996-2002). Al lang voor zijn aantreden als voorzitter was Eric Ponette de studax en de bezieler van het dossier van de communautarisering van de sociale zekerheid en van de gezondheidszorg in het bijzonder. Met hem is het VGV definitief die richting ingeslagen en blijft het de Vlaamse waakhond om via de Vlaamse artsen en hun patiënten uiteindelijk de ganse bevolking te overtuigen van de noodzaak van deze opdeling.

De traditionele academische zittingen op jaarvergaderingen werden vervangen door colloquia en symposia over het thema van de toewijzing van de gezondheidszorg aan, en implementatie door de Vlaamse en Franstalige gemeenschap.

In 2001 organiseerde het VGV een studiedag in "De Schelp" en de commissiezalen van het Vlaams Parlement met als thema: "Welke Geneeskunde willen wij in Vlaanderen". Dit colloquium was het eerste in een reeks van succesvolle studiedagen die van het VGV definitief een gesprekspartner en inspiratiebron maakten voor de verdere invulling van de organisatie van de gezondheidszorg in Vlaanderen.

Deze studiedagen waren het resultaat van samenwerking met talrijke Vlaamse verenigingen als het OVV, het VVMV (Verbond van Vlaamse Medisch-Wetenschappelijke Verenigingen), de Van Helmontgilde, het VEV (later VOKA), vereniging van Brusselse huisartsen, en andere

De volgende jaren werden in het Vlaams Parlement meerdere symposia ingericht, met nadien de verspreiding van minutieuze verslagboeken als extra-edities van Periodiek:

- in 2002: "Integratie van Preventieve en Curatieve Geneeskunde"
- in 2003: "De Organisatie van de Dringende Geneeskundige Hulpverlening" (denk aan problematiek MUG Halle en perikelen BHV)
- in 2004: "Economische Aspecten van de Vlaamse Gezondheidszorg"
- in 2006: "Symposium 25 jaar Vlaamse gezondheidszorg: Preventie is Samenzorg"
- in 2008: "Naar een blauwdruk voor de Vlaamse Gezondheidszorg: leren uit buitenlandse ervaringen".
- in 2010: "Armoede en Gezondheidszorg in Vlaanderen"

In 1998 wordt de naam Vlaams Geneesheren Verbond veranderd in Vlaams Geneeskundigen Verbond. Om logo en afkorting-letterwoord "VGV" te behouden wordt gekozen voor deze verkrachting van de Nederlandse taal, waar Vlaams Artsenverbond veel stijlvoller en vrouwvriendelijker geweest ware. ... Point n'est besoin d'espérer pour entreprendre, ni de réussir pour persévérer, zei de vader des Vaderlands reeds

In 1999 opstart van de Webstek VGV: <http://www.vgv.be>

Voorzitterschap Dr Jan Van Meirhaeghe (2002-2008). Vooral faciliterende en coördinerende rol in de voortzetting van de organisatie van de reeks symposia, webstek, secretariaat en realisatie Periodiek.

Voorzitterschap Dr Jan Dockx (2008-heden). Met zijn stijlvolle en rake pen vindt hij weerklank in de pers buiten onze eigen vereniging. Hij geeft mee de impuls tot de vorming van een heuse redactieraad voor "Periodiek" en een opwaardering van het niveau en de lay-out van het tijdschrift. Hij stimuleert VGV-cultuur en bouwt het netwerk met de andere Vlaamse verenigingen uit.

Op 13 oktober 2012 organiseert het VGV in het paleis der Academiën een symposium onder de titel "Contingentering: zegen of vloek?".

Bedenkingen bij het samenbrengen van deze chronologie

"Een terugblik naar het verleden zonder gerichtheid op de toekomst zou slechts een melancholische mijmering geweest zijn", zei Noel Van Strijthem op de viering van 65 jaar VGV in een zeer lezenswaardige en nog steeds actuele toespraak, nu meer dan 25 jaar later ...!

Welke lessen trekken we uit de geschiedenis van het VGV sinds WO II, en welke krachtlijnen naar de toekomst halen we eruit?

De laatste 15 jaar waren vooral belangrijk door de opeenvolging van symposia en colloquia, en de verslagboeken die daaruit voortkwamen. Die symposia zijn geëvolueerd van een drieluik naar een vier- en vijf-luik, en we mogen terecht fier zijn op de verslagboeken die werden afgeleverd. Als VGV stimuleren we zo de uitbouw van de eigen Vlaamse gezondheidszorg. Een bewijs daarvoor zijn de zeer frequente bezoeken aan onze webstek op momenten dat er in de parlementen gedebatteerd

wordt over gezondheidszorg. Voor politici en beleidsmakers blijft het VGV een referentie als het over gezondheidsbeleid in Vlaanderen gaat.

Het belang van VGV-cultuur mogen we zeker niet onderschatten. De boog kan niet altijd gespannen staan, en onze culturele activiteiten dragen bij tot de vorming en instandhouding van het netwerk. VGV-cultuur volgde ook de evolutie van de tijdsgeest. In jaren 60-70-80 werden grootse evenementen opgezet met nocturnes, gala-avonden en muziekconcerten, vaak in samenwerking met het Festival van Vlaanderen. Er werden culturreizen georganiseerd naar verre en exotische landen, maar ook dichterbij naar de bekendste musea van de ons omringende landen. Nu koppelen we cultuur aan werkvergaderingen, en nodigen bevriende verenigingen uit, met achteraf mogelijkheid tot interactie.

Het tijdschrift "Periodiek" is sinds 1946 het belangrijk(sten?) bindmiddel voor het contact met en tussen de leden. In jaren '90 werd het geleidelijk omgevormd, eerst met een annex Nieuwsbrief die korter op de bal van de actualiteit kon spelen en meer een discussie met de leden toeliet. Later smolten de klassieke Periodiek en de Nieuwsbrief samen, de kwaliteit van lay-out verbeterde, maar vooral inhoudelijk steeg het niveau aanzienlijk met de invoering van een echte redactieraad.

Als besluit citeer ik hier een analyse van oud-voorzitter Raymond Lenaerts, op de statutaire ledenvergadering in 2006. Wat hij toen neerschreef in het jaarverslag is vandaag nog altijd bruikbaar en een perfecte slotanalyse:

"Het VGV zou nochtans de wind in de zeilen moeten hebben: we lezen dat 2/3 van de Vlaamse huisartsen gewonnen is voor een splitsing van de gezondheidszorg, het punt waarvoor het VGV decennia lang reeds ijvert.

Maar nog te veel Vlaamse artsen - ik denk aan de jongeren en vrouwelijke collega's - blijven afwezig in het VGV; in een zekere zelfgenoegzaamheid schijnen zij overtuigd dat wij bijna alles bereikt hebben. Maar zij vergeten te dikwijls de weg die is afgelegd door onze voorgangers, die hebben moeten strijden voor een Nederlandstalig middelbaar en universitair onderwijs, voor een Vlaamse academie voor geneeskunde, voor het aanvaarden van een Vlaamse stem in het officiële debat. Het schijnt nu allemaal zo vanzelfsprekend. Niets is minder waar: de federale recuperatiepogingen in de gezondheidszorg bvb. beantwoorden volgens ons aan een duidelijke strategie.

De VGV-kar wordt ondertussen, en dit reeds tientallen jaren, getrokken door een relatief kleine maar overtuigde groep, zowel huisartsen als specialisten en universiteitsprofessoren, die totaal belangeloos, uiteraard onbezoldigd – integendeel ten koste van veel inspanningen en ook van geld - hun bijdrage leveren.

Ik meen dat het hier gezegd mag worden hoe dankbaar wij moeten zijn voor deze overtuigde idealisten, die zich weliswaar gesteund voelen door onze trouwe leden en die dankzij de vriendschap en de echte godsvrede, die er bestaat in ons midden, de moed vinden om te volharden."

Addendum: de VGV voorzitters

- Dr. Leopold GOYENS (1922-1923)
- Dr. J. MARTENS (okt 1923-maart 1928)
- Dr. J. LAUREYS (maart 1928-okt 1931)
- Dr. A. DE HEEGHER (okt 1931-okt 1934)
- Dr. H. GRAVEZ (okt 1934-okt 1938)
- Dr. W. LIBBRECHT (okt 1938-okt 1940)
- Dr. A. PICARD (okt 1940-maart 1942)
- Dr. Frans VAN HOOFF (1942-1944)
- Dr. Frans FRANSEN (1945-1954)
- Dr. G. DIERINCK (1954-1962)
- Dr. J. RUTTEN (1962-1965)
- Dr. J. JANSSENS (1965-1969)
- Dr. Robert de BEULE (1969-1974)
- Dr. Robrecht VERMEULEN (1974-1978)
- Dr. Walter AUROUSSEAU (1978-1982)
- Dr. Noel VAN STRIJTHEM (1982-1986)
- Dr. Robert de BEULE (1986-1992)
- Dr. Raymond LENAERTS (1992-1996)
- Dr. Eric PONETTE (1996-2002)
- Dr. Jan VAN MEIRHAEGHE (2002-2008)
- Dr. Jan DOCKX (2008-2014)
- Dr. Geert DEBRUYNE (2014-